

Beroepscompetentieprofiel Osteopathie

Document goedgekeurd door de kamer osteopathie op 12-06-2012
(11 stemmen voor - geen stemmen tegen - 1 onthouding)

Inhoudstabel

1. Het beroep van osteopaat	4
2. De opleiding van de osteopaat	5
3. Het werkveld van de osteopaat	6
4. De relevantie van de osteopathie	7
5. De competenties die een osteopaat dient te ontwikkelen	8
5.1 Osteopathisch Expert	8
5.2 Communicator	8
5.3 Gezondheidswerker	9
5.4 Student	9
5.5 Pleitbezorger voor Gezondheid	10
5.6 Manager	10
5.7 Professioneel	10
6. Addendum	11

Waar “hij” of “hem” staat wordt uiteraard ook “zij” of “haar” bedoeld.

1. Het beroep van osteopaat

Het beroep van osteopaat is een klinisch¹ beroep² met omschreven bevoegdheden in het kader van de gezondheidszorg.

De osteopaat is de specialist van functionele aandoeningen, algieën en ziekteverschijnselen. Zijn therapeutische benadering is hoofdzakelijk manueel van aard. Naast de grote meerderheid van de indicaties die binnen het locomotorisch systeem te vinden zijn, kan de osteopaat ook geconsulteerd worden voor functionele aandoeningen van niet-musculoskeletale aard. De osteopaat werkt nauw samen met de huisarts of specialist.

Het actieterrein van de osteopaat is veelzijdig. Naast de specifieke zorgtaak voor de patiënt, behoren ook de volgende taken tot zijn opdracht: het promoten van de gezondheid, de expertise, de volksgezondheid, het onderzoek, het onderwijs en het management. Dit beroep met een hoge verantwoordelijkheidsgraad eist van de osteopaat dat zijn handelingen, zo veel als mogelijk, gebaseerd zijn op geactualiseerde kennis en op een wetenschappelijk onderbouwde consensus betreffende de zorg voor de patiënt (EBM).

De osteopaat realiseert de zorg voor de patiënt in de eerste lijn. Vooraleer over te gaan tot een therapeutische interventie wordt een anamnese en een klinisch onderzoek verricht om tot een werkhypothese te komen. Om contra-indicaties voor een therapeutische interventie uit te sluiten en op die manier de veiligheid van de patiënt te garanderen zal de osteopaat eventueel complementaire onderzoeken aanvragen.

Daarna stelt hij een zorgplan voor de patiënt op en, indien nodig (indicaties voor problemen buiten de eigen competentie), verwijst hij hem door naar andere gezondheidszorgers. De osteopaat kadert zijn probleem-analyse en interventie in de specifieke verwachtingen van de patiënt. Hij herevalueert op regelmatige basis zijn werkhypothese. In functie hiervan past hij zijn behandeling aan en/of heroriënteert de patiënt. In het kader van “good clinical practice” verwijst hij de patiënt door voor bijkomend onderzoek dat door hem noodzakelijk wordt geacht.

De osteopaat werkt alleen of in een multidisciplinair team. Hij begeleidt de patiënt in zijn globaliteit en moedigt hem aan tot actieve deelname aan zijn behandeling. Hij beoefent zijn beroep in overeenstemming met de wet op de rechten van de patiënt (22-08-2002) en verzekert de continuïteit van zorg.

De osteopaat heeft een masteropleiding doorlopen, wat hem toelaat om een drijvende kracht te zijn voor wetenschappelijk onderzoek. Door bij te dragen aan de verbetering van de fundamentele en toegepaste kennis, verzekert hij de ontwikkeling en de kwaliteit van het beroep en haar opleiding.

¹ Klinisch : binnen een internationale context staat het woord “clinical” voor probleemverheldering, diagnostische benadering, werkhypothese en opstellen en uitvoering van zorg.

² Beroep behorende tot de niet-conventionele praktijken [wet Colla 29-04-1999]

2. De opleiding van de osteopaat

De opleiding van de osteopaten gebeurt aan de universiteit. Zij wordt georganiseerd binnen of in nauwe samenwerking met de faculteiten van geneeskunde of kinesithérapie.

De theoretische en praktische cursussen worden gedoceerd door specialisten die onderwijs en onderzoek combineren. Door hun kennis van de materie en hun actieve deelname aan de ontwikkeling van hun specialiteit staan ze garant voor de continue actualisering van het curriculum. Door een regelmatige evaluatie van de studenten zullen de lesgevers verzekerd zijn van de kwaliteit en de efficiëntie van het gegeven onderwijs.

Het op onderzoek steunend onderwijs zal hierdoor een sterke band verzekeren tussen de wetenschappelijke kennis en de beroepsactiviteit. Dit versterkt de autonomie, de kritische geest en legt de nodige basis voor de te verwerven competenties.

De opleiding zal het progressief verwerven van deze competenties toelaten en dit door een verscheidenheid aan leermethodes zoals hoorcollege, persoonlijk- of groepswork, seminars, praktijkwerk, aandacht voor attitude en professionele houding, stages en internationale uitwisselingen. Door op geregelde tijdstippen simulaties uit het werkveld te organiseren en daarna door het werken op het terrein zelf zullen de nieuwe competenties kunnen toegepast worden.

De evaluatiecriteria en middelen zullen in overeenstemming zijn met de gevraagde competenties in elk van de diverse opleidingen

De academische master, uitgereikt in Vlaanderen, moet voldoen aan de onderwijscriteria opgesteld door de Vlaamse Gemeenschap.

3. Het werkveld van de osteopaat

Doorgaans oefent de osteopaat zijn beroep uit in een eigen praktijk, al dan niet in een samenwerkingsverband met andere praktici. Hij kan ook werkzaam zijn in een ziekenhuis of eender welk andere verzorgingsinstelling.

Osteopathie kan zowel complementair aan alsook alternatief voor een standaard medische behandeling gezien worden. Eén van de doelstellingen van osteopathische behandelingen is het herwinnen van een normale functie en daardoor het gebruik van medicatie, medisch technische ingrepen en/of chirurgie te beperken of te vermijden.

De osteopaat is volledig zelfstandig bij het uitoefenen van zijn beroep. Hij werkt zowel diagnostisch als therapeutisch. Door zijn specifieke opleiding in neurologie en locomotorische pathologie, maar ook in algemene semiologie om pathologieën uit te sluiten die niet rechtstreeks met hun kunde kan behandeld worden, is een osteopaat een beoefenaar met een hoge graad van verantwoordelijkheid die werkzaam is in de eerstelijnsgezondheidszorg. Hij kent de mogelijkheden maar ook de grenzen van zijn beroep en verbindt hieraan de nodige consequenties.

De zelfstandigheid van het beroep van osteopaat geldt voor het handelen (deskundigheid, diagnostiek, veiligheid, zorgvuldigheid), de attitude (respect, informatieoverdracht, vertrouwensrelatie en verantwoordelijkheidsbesef) en de organisatie (doelmatigheid, bescherming, klachtrecht) van de osteopaat.

4. De relevantie van de osteopathie

Uit onderzoek blijkt dat de osteopathie een bewezen effectiviteit heeft voor wat betreft nek- en lage rugpijn. Enkele studies suggereren dat osteopathische zorg kostenbesparend is, de nood aan medicatie doet afnemen, de patiënt aan minder diagnostische testen blootstelt en in vele gevallen een verminderd risico op complicaties geeft.

De osteopaat en het beroep zijn een maatschappelijk geïntegreerd fenomeen. Ruim 7% van de Belgische bevolking deed in 2010 een beroep op een osteopaat. Momenteel zijn er ruim 1500 osteopaten actief en staan ze in voor ongeveer anderhalf miljoen verstrekkingen. De jaarlijkse groei aan osteopathische zorgverstrekkingen wordt geschat op 5%.

5. De competenties die een osteopaat dient te ontwikkelen

5.1 Osteopathisch Expert

- Stelt als raadgever de patiënt centraal en biedt op een ethische wijze optimale zorg;
- Voert op een gepaste wijze een anamnese en een volledig onderzoek van de patiënt uit en komt via een diagnostisch proces tot een werkhypothese;
- Wendt op een onderbouwde wijze de gepaste diagnostische en therapeutische vaardigheden aan;
- Behandelt de patiënt op een efficiënte wijze en vervult hierbij zijn preventieve alsook zijn curatieve functie;
- Zoekt indien gewenst contact met een collega of een andere zorgverstrekker bij (h)erkenning van zijn eigen beperkingen als osteopaat;
- Toont belangstelling voor de wederzijdse kennis van de gezondheidsberoepen om zo de patiënt beter te kunnen doorverwijzen in functie van diens pathologie;
- Onderhoudt zijn kennis, vaardigheden en attitude in overeenstemming met zijn osteopathische praktijkvoering.

5.2 Communicator

- Ontwikkelt een ethisch correcte vertrouwensrelatie met de patiënt;
- Verheldert en verwerkt op een accurate wijze relevante informatie en verwachtingen van de patiënt en eventueel zijn familie, collega's en personen uit andere disciplines binnen de gezondheidszorg;
- Brengt op een accurate manier relevante informatie over aan de patiënt en eventueel zijn familie, collega's en personen uit andere disciplines binnen de gezondheidszorg;
- Begrijpt de klachten en problemen van de patiënt, bereikt hieromtrent overeenstemming en ontwikkelt met de patiënt en eventueel zijn familie, collega's en personen uit andere disciplines binnen de gezondheidszorg een behandelplan;
- Rapporteert op een effectieve manier zowel mondeling als schriftelijke informatie over een consultatie.

5.3 Gezondheidswerker

- Is in staat en bereid tot multidisciplinaire samenwerking;
- Functioneert gepast en op een efficiënte manier in een interprofessioneel team in de gezondheidszorg;
- Werkt op een efficiënte manier samen met collega's in de gezondheidszorg om interprofessionele samenwerking te bevorderen.

5.4 Student

- Onderhoudt en vergroot zijn beroepskennis door continu bij te leren;
- Evalueert kritisch de inhoud en de bron van herkomst van wetenschappelijke informatie;
- Draagt actief bij tot de wetenschappelijke ontwikkeling van zijn beroep;
- Stimuleert actief de kennis over osteopathie bij individuen, studenten, collega's in de gezondheidszorg en het algemene publiek.

5.5 Pleitbezorger voor Gezondheid

- Reageert op een vraag of een probleem van een patiënt als deel van zijn zorg;
- Reageert op de maatschappelijke noden op vlak van gezondheid;
- Draagt bij tot een verbetering van de gezondheid van patiënt en maatschappij.

5.6 Manager

- Organiseert op een efficiënte manier zijn praktijk, of voorziening;
- Organiseert zijn praktijk en loopbaan;
- Organiseert zijn administratie en financiën;
- Gaat efficiënt en tactvol om met patiënteninformatie.

5.7 Professioneel

- Toont zijn toewijding aan zijn patiënten, zijn beroepsgroep en de maatschappij door het leveren van een hoogstaande en effectieve patiëntenzorg op een integere en betrokken wijze;
- Toont zijn toewijding aan zijn patiënten, zijn beroepsgroep en de maatschappij door het volgen van de wettelijke richtlijnen rond zijn beroep en volgen van de wet op de patiëntenrechten.
- Heeft oog voor zijn persoonlijke gezondheid en een duurzame praktijkvoering.

6. Addendum

Dit document wordt voorgelegd aan de kamer « osteopathie »
door de volgende leden behorende tot deze kamer :

• Yves Lepers, osteopaat	UBO-BUO *
• Claude Rousseau, osteopaat	SBO-BVO*
• Jory Pauwels, osteopaat	UVO*
• Catherine Jacobs, osteopaat	BAKO-ABOC*
• Jean Ruwet, osteopaat	UBO-BUO*

*De beroepsverenigingen , leden van de GNRPO vzw.
Groepering, nationaal en representatief voor de professionele osteopaten vzw

Verantwoordelijke uitgevers:

• Eric Dobbelaere, DO	Voorzitter GNRPO vzw
• Yves Lepers, Ph.D., DO	auteur
• Patrick van Dun, MSc, DO	auteur

Wij danken Prof. Jan De Maeseneer, M.D., Ph.D.
voor zijn medewerking in het tot stand komen van dit document.

OSTEOPATHIE

